

Estratègies en el judici de l'11-M

JOSÉ MARÍA FUSTER-FABRA
Advocat de l'Associació 11-M Afectats per Terrorisme
EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 8.07.07

Encara avui m'emociono al recordar-ho: allà estava un advocat d'idees conservadores, fill de la burgesia catalana, envoltat de més de 500 persones al barri més humil de Madrid. Amb prou feines coneixien els seus drets, em van sotmetre a tota mena de preguntes. A l'acabar, l'ovació més tancada que he sentit mai a la meva vida.

Estava tot per fer. Amb **Pilar Manjón** havíem pactat no cobrar de les víctimes, i a ella la Comunitat de Madrid no li atorgava subvencions. En aquestes condicions era difícil formar un equip d'advocats. Afortunadament, en poc temps van aparèixer magnífics voluntaris, **Amanda, Paula, María, Antonio Segura i Antonio García**, un grup heterogeni, però unit per una idea comuna: fer un judici tècnic allunyat d'influències polítiques, on paguessin els culpables i es fes justícia a les víctimes.

Des del primer moment vam saber que hi hauria una dificultat afegida: no només les defenses intentarien qüestionar els elements probatoris. Per les primeres actuacions de certes acusacions, vam comprendre que, amb tota probabilitat, també hauríem de lluitar contra alguns que teòricament estaven al nostre mateix bàndol.

LA DECISIÓ va ser contundent: recolzaríem la fiscalia, defensaríem les proves pràctiques a Instrucció i, estratègicament, ens col·locaríem no només com a Associació 11-M Afectats per Terrorisme, sinó també en tres grups de víctimes més, cosa que suposaria l'esforç afegit de la presència permanent de quatre advocats de l'equip a cada sessió. Si no hagués estat d'aquesta manera, l'efecte pel qual després de dur-se a terme els interrogatoris de la fiscal les mateixes acusacions interroguessin contra les proves deixaria el camí molt lliure a les defenses.

En el moment que vam saber en què consistiria el judici --l'interrogatori dels

29 processats i, a més a més, de gairebé 600 testimonis i un centenar de pèrits-
- ens vam repartir la feina entre tots sis.

Personalment, i assumint la representació de la nostra associació, em vaig reservar desmuntar l'absurda teoria que ETA hagués participat en l'atemptat, i apuntalar l'actuació policial, especialment d'aquelles unitats a les quals, per la seva especial rellevància probatòria, més estaven atacant els defensors de l'anomenada teoria de la conspiració.

Va ser significatiu el que va passar amb el comissari en cap dels Tedax, interrogat per algunes acusacions amb més duresa que als mateixos processats. El motiu per mi era obvi: el laboratori Tedax, del qual depèn el Centre Nacional de Dades de Bombes, havia emès un informe el mateix 11 de març del 2004 en què quedava clar que els components de l'explosiu coincidien amb la goma-2 eco, informe que no ha estat rebut en cap moment, sinó que, amb mitjans molt sofisticats, s'ha apreciat un percentatge mínim de restes contaminants d'altres explosius. Per això, contra aquest policia s'havien llançat tota mena de falsedats.

A més, alguna cosa va haver de fer sospitar des del principi sobre l'autoria, com així ho van afirmar en la vista els responsables policials. ETA acostuma a avisar de la col·locació d'artefactes explosius, encara que ho faci amb horaris distorsionats per mirar precisament de matar algun tedax. A més a més, forçosament es devia haver observat que resultava estrany que, mentre que ETA, en les instruccions que dona als seus terroristes, sempre ha prohibit l'actuació directa en un mateix escenari de més d'un comando per raons de seguretat, per perpetrar els atemptats de l'11-M en feien falta com a mínim quatre.

Després, altres dades acreditarien la inexistència de connexions etarres: l'explosiu provenia d'una venda efectuada per delinqüents comuns; ETA disposava de material de sobres, ja que el 1999 n'havia robat una gran quantitat a Plavin (França); no s'havia detectat mai el més mínim contacte

entre l'estructura d'ETA i grups islamistes; ETA no s'havia proveït mai de material procedent de delinqüents comuns, etcètera.

MALGRAT AIXÒ, al judici els enfrontaments han estat especialment durs. Per la meua part, puc assegurar que tinc la consciència tranquil·la. He fet exactament el mateix que tota la meua vida en les vistes contra ETA: defensar les víctimes, col·laborar amb la fiscalia, donar suport a la policia i a la Guàrdia Civil.

Durant el judici vaig demostrar que com a mínim en 10 atemptats comesos per ETA no es va arribar a saber la classe d'explosiu utilitzat. Aquí la meua certesa és absoluta: els advocats d'etarra no han qüestionat en cap moment l'actuació en aquesta mena d'informes policials. Vaig tenir l'amarga sensació que uns quants, involuntàriament, els estaven obrint un nou camí: tinc la convicció que no es fa cap favor a la lluita antiterrorista barrejant estructures que no tenen res a veure entre elles.

He cobrat la millor minuta de la meua vida quan **Laura**, que va perdre el seu pare, em duia aigua o un cafè, quan **David** m'ajudava per la meua inutilitat amb la informàtica, quan **Pilar** em va abraçar emocionada després de l'informe. He liderat un heterogeni grup d'advocats i em sento satisfet de la feina feta.

Per mi, el verdader patriotisme és defensar l'Estat de dret, lluitar per les víctimes sense orientar-les amb interessos polítics. El que tots ens hi juguem contra el terrorisme islamista o etarra és massa important perquè que ningú, sigui del color que sigui, intenti treure'n rèdit electoral.